

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Huvigrupid
Ministeeriumid

Meie 10.03.2025

nr 7-1/2352

Üleskutse arvamuse avaldamiseks äriühingute kestlikkusalas hoolsuskohustuse direktiivi (CSDDD) muutmise menetluses

Austatud huvigrupid ja ministeeriumid

Euroopa Komisjon algatas 26.veebruari 2025 [Omnibus I](#) paketiga mitu eelnõu, millega soovitakse vähendada ettevõtete kestlikkusalas regulatsiooniga seotud halduskoormust (nn *Omnibus I* pakett). Paketi osana on tehtud muudatusettepanekud ka 24.juulil 2024 jõustunud [ettevõtete kestlikkusalas hoolsuskohustuse direktiivi](#) (edaspidi ka direktiiv või **CSDDD**) kohta. Muudatusettepanekute eesmärk on CSDDD sisu lihtsustada, et hõlbustada selle rakendamist liikmesriikides ja vähendada hoolsuskohustuse täitmisega kaasnevat halduskoormust ettevõtetele. Liikmesriikides, sh Eestis ei ole direktiivi veel siseriiklikku õigusesse üle võetud.

CSDDD muudatuste arutamiseks on loodud Euroopa Liidu (EL) tasandil töögrupid, kus liikmesriikidel on võimalus muudatuste kohta seisukohti väljendada. **Soovime kaasata valdkonnaga seotud huvigrupid ja ministeeriumid Vabariigi Valitsuse seisukohtade kujundamisse, mille alusel saab Eesti töögrupis CSDDD sisu muutmise asjus kaasa rääkida.** Kaasame CSDDD muutmise menetlemisse samad huvigrupid, kes rääkisid kaasa algse direktiivi menetluses.

Kuna Omnibus I eelnõude menetlemine toimub EL tasandil kiirendatud korras, jääb erinevate huvigruppide kaasamiseks aega napilt. **Oleme tänulikud, kui leiate võimaluse tavapärasest oluliselt lühema ajaga anda tagasisidet direktiivi kavandatavate muudatuste ja nende mõju kohta.**

Toome allpool ära plaanitavate muudatuste loetelu koos lühikese selgitusega ja iga muudatuse lõppu on allajoonituna lisatud viide **kirjaga kaasas olevatele failidele**, kust konkreetset muudatust soovi korral vaadata saab. **Palun pange tähele**, et loetelu esimene muudatus kajastub algatuse failis numbriga 80 (*rakendamise kuupäevad*), kõik ülejäänud muudatused on leitavad algatuse failist numbriga 81 (*CSRD ja CSDDD nõuded*). Mõlemad failid on kirjale lisatud.

Võrreldes 24. juulil 2024 jõustunud CSDDD sisuga on Euroopa Komisjon teinud ettepanekud muuta direktiivi sätteid järgmiselt:

- 1) **lükata ühe aasta võrra edasi CSDDD siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtpäeva.** Kehtiva direktiivi järgi tuleks see siseriiklikku õigusesse üle võtta 26. juuliks 2026, muudatuse järgselt lükkuks ülevõtmise tähtpäev 26. juulile 2027. Sellega koos lükkuks aasta võrra edasi ka hoolsuskohustuse nõuete kavandatud järkjärguline rakendamine ettevõtetele, mis toimuks vastavalt:
 - 2028. aastal rakenduks hoolsuskohustuse nõuded vähemalt 3000 töötaja ja 900 000 000 miljoni suuruse aastakäibega ettevõtetele ja sama suure käibega EL-väliste ettevõtetele.

- 2029. aastal kohalduks hoolsuskohustus kõikidele ettevõtetele, kus on vähemalt 1000 töötajat ning vähemalt 450 000 000 euro suurune aastakäive.

Samal ajal kiirendab Euroopa Komisjon oma juhiste väljatöötamist, et need jõuaks valmida enne kui nõuded ettevõtetele praktikas kohalduma hakkavad. Vt algatuse nr 80 artikkel 2, lk 4;

- 2) **täielikule ühtlustamisele** (*maximum harmonisation*) **kuuluvate nõuete ringi laiendatakse** (CSDDD artikkel 4). Kui senine artikli 4 sõnastus nägi ette täieliku ühtlustamise artiklite **8** (kahjulike mõjude kaardistamine), **10** (võimaliku kahjuliku mõju ennetamine) ja **11** (tegeliku kahjuliku mõju lõpetamine) osas, siis nüüd laieneb täieliku ühtlustamise nõue ka artiklitele **6** (hoolsuskohustuse täitmise toetamine kontserni tasandil) ja **14** (teavitamise mehhanism ja kaebuste esitamise kord). Seejuures on Komisjon märkinud, et sellest ettepanekust kaugemale ei oleks mõistlik täieliku ühtlustamisega minna, sest siis satuks ohtu liikmesriikides kehtivad ja just nende olusid arvestavad keskkonna ja inimõiguste alased standardid, seetõttu peab liikmesriikidele jääma direktiivi rakendamisel paindlikkust. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (3), lk 38;
- 3) **hoolsuskohustuse raames seatav kohustus hinnata põhjalikult oma äripartnerite protsesside potentsiaalseid riske piirdub üksnes tegevuste ahelasse kuuluvate otsuste äripartneritega** (CSDDD artikkel 8 (b)). Senine nõue näeb ette kõikide tegevusahelasse jäävate (st otsuste ja kaudsete) äripartnerite hindamist. Muudatus tähendab, et tegevuste ahelasse jäävate kaudsete äripartnerite puhul kohustub ettevõtja põhjaliku hindamise läbi viima üksnes siis, kui tal on usutavat infot võimalike kahjulike mõjude esinemise kohta nende tegevuses. Selline muudatus vähendaks hoolsuskohustusega ettevõtte halduskoormust mh ka selle kaudu, et paneb kaudsetele äripartneritele (kelleks sageli on väikese või keskmisega suurused ettevõtted) rohkem vastutust oma tegevuses juba omal algatusel vastutustundliku ettevõtluse suuniseid järgida. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (4)(a) ja (b), lk 38;
- 4) **piiratakse info hulka, mida hoolsuskohustusega ettevõttel on õigus oma äripartneritelt kahjulike mõjude kaardistamise käigus küsida**. Senine päritava info ulatus ei olnud selgelt piiritletud. Muudatusega jääks ettevõttele õigus küsida äripartneritelt vaid seda teavet, mis on loetletud kestlikkuse aruandluse direktiivi 2022/2464 (CSRD) artiklis 29a. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (4)(d), lk 39;
- 5) **eemaldatakse kohustus rakendada kahjuliku tegevusega äripartneri suhtes nn viimase abinõuna ärisuhte peatamise meetet** (CSDDD artikkel 10 (6) ja 11 (7)). See meetde on praegu mõeldud rakendamiseks siis, kui ükski muu hoolsuskohustuse meetde ei ole mõju avaldanud ning äripartneri tegevusest tekkiv kahju on tõsine. Meetme kaotamine võib vähendada halduskoormust olukorras, kus on teada, et äripartner oma kahjuliku mõju lõpuks maandab, sest siis saab jätta ärisuhte puutumata ja kaob vajadus hakata vahepealseks ajaks (kuni kahjuliku mõju kõrvaldamiseni) otsima alternatiivseid tarnijad. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (5) ja (6), lk 39-41;
- 6) **lihtsustatakse „huvirühmade“ mõistet** (CSDDD artikkel 3 (1)), **mille alla jäävad kuuluma töötajad, nende esindajad ja isikud ning kogukonnad, kelle huve või õigusi ettevõtte tegevus vahetult/otseselt rikub**. Senine mõiste on oluliselt laiem ja see muudab võimalike kahju kannatajate ringi prognoosimatult laiaks, muudetud sõnastus piiritleb huvirühmade koosseisu selgemalt. Muudatuse raames lisatakse direktiivi ka selgitav täiendus, et ettevõtted peavad kaasama üksnes need huvigrupid, kes on konkreetsetes etapis asjakohased, st puudub kohustus kaasata igal ajal kõikmõeldavaid huvigruppe (artikkel 13). Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (2) ja (7), lk 38 ja 41;
- 7) **hoolsuskohustuse täitmise hindamise ning protsesside uuendamise sagedus muutub iga-aastasest kohustusest iga viie aasta tagant täidetavaks kohustuseks** (CSDDD artikkel 15). Siiski tuleb meetmed ja protsessid ka vahepealsel ajal viivitamata üle hinnata siis, kui ettevõtte tegevuses toimuvad olulised muudatused. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (8), lk 41;
- 8) **kaob kohustus täita** (*to put into effect*) **kliimamuutuste leevendamise üleminekukava** (CSDDD artikkel 1 (c)). Senine sõnastus kohustab otsesõnu ettevõtet seda kava vastu võtma ja täitma. Muudatusega säilib kohustus see plaan vastu võtta, kuid täitmise kohustuse asemel sõnastatakse sättes kohustus näha kavas ette konkreetsete rakendamistegevused (sarnaselt CSRD sõnastusega). Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (1), lk 38;

- 9) **eemaldatakse rikkumiste eest määratavate rahaliste karistuste 5%-line ülemmäär** (CSDDD artikkel 27 (4)). Selle asemel sätestatakse, et Euroopa Komisjon koostab juhise, mis aitaks liikmesriikide järelevalveasutustel direktiivi põhimõtetele vastavaid karistusi määrata. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (11), lk 41;
- 10) **eemaldatakse EL tasandi tsiviilvastutuse eriregulatsioon** (CSDDD artikkel 29). Senine eriregulatsioon oleks ülimuslik liikmesriigi enda tsiviilõiguse ees. Muudatusega kohalduks rikkumise ja kahju tekitamise korral siiski liikmesriigi siseriiklik tsiviilõigus. Lisaks eemaldatakse kollektiivhagide esitamise võimalus (CSDDD artikkel 29 (3) (d)) ja säte, mis muudaks CSDDD tsiviilvastutuse normide kohaldamise kohustuslikuks siis, kui liikmesriigi õigus kahjunõudele ei kohaldu (CSDDD artikkel 29 (7)). Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (12), lk 41-42;
- 11) **eemaldatakse klausel, mille kohaselt kohustub Euroopa Komisjon enne juulit 2026 esitama aruande vajaduse kohta kehtestada täiendavad hoolsuskohustuse nõuded finantsettevõtjatele** (artikkel 36 (1)). Konkreetse tähtajaga klausli eemaldamine ei välista Komisjoni õigust vajadusel täiendava regulatsiooni ettepanek teha, kuid CSDDDst kaob otsene tähtajaline kohustus selleks. Vt algatuse nr 81 artikkel 4, alapunkt (13), lk 42.

Ootame kaasatud huvigrupidelt ja ministriumitelt muudatusettepanekute kohta tagasisidet hiljemalt 17.03.2025. Tagasiside palume saata Justiits- ja Digiministeeriumi e-posti aadressile info@justdigi.ee ning koopia e-posti aadressile kadi.karus@justdigi.ee. Kiirendatud protsessi tõttu on seisukohtade esitamise aeg küll väga lühike, kuid oleme tänulikud iga tagasiside eest, mis aitab ettepanekute suhtes sisulisi positsioone kujundada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heddi Lutterus
Asekantsler

Lisad:

Lisa 1 Algatus nr **80** (rakendamise kuupäevad)
Lisa 2 Algatus nr **81** (CSRD ja CSDDD nõuded)

Adressaadid: Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
MTÜ Roheline Liikumine
Eesti Betooniühing
Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit
Eesti Tööandjate Keskkliit
Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus
Eesti Kaitsetööstus
MTÜ Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum
Eesti Mööblitootjate Liit
Toiduliit
Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon
Eesti Masinatööstuse Liit
Eesti Keemiatööstuse Liit
Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit
Eesti Pangaliit
MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud
Teenusmajanduse Koda
Eesti Ametiühingute Keskkliit
Eesti Plastitööstuse Liit
Eesti Advokatuur

Bolt Technology OÜ
MAXIMA Eesti OÜ
Selver AS
Rimi Eesti Food AS
Luminor Bank AS
Enefit Power AS
Swedbank AS
AS SEB Pank
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Rahandusministeerium
Kliimaministeerium
Sotsiaalministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Välisministeerium

Kadi Karus 54820222
Kadi.Karus@justdigi.ee